

WULANGAN 4

“DRAMA”

Bahasa Jawa Kelas XI Semester Genap

Struktur Teks Drama

Drama

Tembung *drama* utawa sandhiwara asale saka basa Yunani kang ateges salah sawijining aksi utawa salah bawa, utawa crita kang dipentasake dening paraga-paraga. Tembung “sandhi” nduweni teges “rahasia” lan “wara” nduweni teges “panggulawenthah / pendidikan”.

Drama / Sandhiwara diperang dadi loro yaiku :

- a. Drama Tradisional (Klasik) yaiku drama khayalan kang lumrahe nyritakake ngenani kasektene/kesaktiane salah sawijining wong.
- b. Drama Modern yaiku drama kang nduweni ancas menehi panggulawenthah (pendidikan) tumrap masyarakat lan nduweni tema panguripane manungsa ing padinan.

Jinising Drama

Jinising Drama miturut isine yaiku

1. Drama Komedi
2. Drama Tragedi
3. Drama Tragedi Komedi
4. Opera
5. Lelucon / Dagelan
6. Operet / Operette
7. Pantomim
8. Tablau
9. Passie
10. Wayang

Unsur Drama

Unsur-unsur kang ana ing sajroning drama yaiku :

1. Unsur Intrinsik Drama (struktur fisik drama)
 - a. Paraga
 - b. Setting
 - c. Alur
 - d. Diaog
2. Unsur Ekstrinsik Drama (struktur batin drama)
 - a. Tema
 - b. Amanat

Unsur Drama

Unsur-unsur intrinsik ing crita drama yaiku :

1. Tema yaiku dhasar/lelandhesan bakuning gagasan crita.
2. Alur yaiku reroncening kedadeyan kang dumadi sajroning crita. Alur crita kaperang dadi telu, yaiku alur maju, mundur lan campuran (flashback).
3. Paraga (Tokoh) yaiku paraga (tokok) kang ana sajroning crita. Paraga iku ana sing watake becik kang diarani protagonis lan sing diarani watake ala (jahat) kang diarani antagonis.
4. Latar yaiku katrangan ngenani panggonan, wayah, lan kahanan kang ana sajroning crita.
5. Pamawase Pangripta (Sudut Pandang) yaiku kalungguhane pangripta sajroning crita.
6. Amanat yaiku pesen kang diandharake dening pangripta marang para pamaos.

DRAMA

```
graph TD; D[DRAMA] --- C(( )); C --- O[ORIENTASI]; C --- K[KOMPLIKASI]; C --- R[RESOLUSI]; C --- Koda[KODA];
```

ORIENTASI

RESOLUSI

KOMPLIKASI

KODA

MATUR NUWUN

Mangerteni Isine Drama

Bahasa Jawa Kelas XI

Unsur Kebahasaan ing Drama

Jenis Tembung sing biyasane ana ing teks Drama

1. Tembung Panyilah

Tembung panyilah yaiku tembung kang gunane nyilahake (menyebutkan) pangkat lan sebutan. Lumrahe tembung panyilah manggon ing sangarepe tembung aran kang disilahake.

Tuladha : si, sang, hyang, ingkang, nimas, raden, amarga lan sapanunggalane.

Ukarane : “Mengko dhisik ta... **Amarga** olehku nggarap matematika durung rampung iki!”

Tembung **amarga**, ngandharake sawijine alesan (penyebab)

Unsur Kebahasaan ing Drama

Jenis Tembung sing biyasane ana ing teks Drama

2. Tembung Panguwuh

Tembung panguwuh (kata seru) yaiku tembung kang nelakake rasa bungah, sedhih, wedi, nggumun, kaget, bingung, nesu, lan sapanunggalane.

Tuladha : biyuh, wadhuh, lha dalah, ealah, hah, hus, lho, woalah, huh, lan sapanunggalane.

Ukarane : “**Wah** ! Kleru maneh”

Tembung **wah**, nuduhake rasa gumun (heran).

Ukarane : “**Wadhuh...** iki piye aljabarku mbak Dinda?”

Tembung **wadhuh**, nuduhake rasa bingung.

Teknik Nulis Teks Drama

Sadurunge gawe teks Drama, Bab-bab sing kudu digatekake nalika nulis teks drama yaiku :

1. Nemtokake salah siji tema sing bakal digawe drama.
2. Nemtokake paraga lan wewatakane paraga kasebut.
3. Gawe alur carita, adegan, lan pacelathon saka paraga.
4. Nemtokake wektu, latar, lan papan panggonan carita.
5. Nulis kanthi “rasa”, menawa drama kasebut dipentasake supaya bisa njiwani.
6. Naskah drama bisa diowahi sadurunge naskah kasebut dipentasake.

Teknik Mentaske Drama

Sadurunge ngandharke pentas Drama, sadurunge pementasan, bagiyon-bagiyon naskah dipilah adhedhasar strukture :

1. Orientasi : para paraga dikenalake watak uga dhapuke ing drama.
2. Komplikasi : para paraga diadhepake ing prakarane (konflik) dhewe-dhewe nganti klimaks.
3. Resolusi : para paraga wis nemoake cara kanggo ngrampungke prakarane (peleraian).
4. Koda : pesen utawa nilai-nilai moral kang disampekake marang pamiyarsa.

Mentaske Drama

Sadurunge maragakake Drama, Bab-bab sing kudu digatekake sadurunge maragakake Drama yaiku :

1. Nggatekake *blocking* nalika ing panggung.
2. Nggatekake *artikulasi*, yaiku tembung-tembung kang diunekake kudu cetha saengga pamiyarsa bisa mangerteni.
3. Nggatekake *intonasi*, yaiku *tekanan-tekanan* kang diprelokake ing tembung utawa dialog.
4. Nggatekake *mimik* utawa ekspresi supaya luwih njiwani olehe maragakake.
5. Nggatekake swara (*vokal*) :
 - a.Swara kudu bisa dirungokake pamiyarsa.
 - b.Tembung-tembunge kudu cetha.
 - c.Ora *monoton*

MATUR NUWUN

—